

जुलै-ऑगस्ट २०१९ मधील अतिवृष्टी व पुर
बाधित व्यक्तींना मदत देण्याबाबत.....

महाराष्ट्र शासन
महसुल व वन विभाग
शासन निर्णय, क्रमांक: सीएलएस-२०१९/प्र.क्र.१६५/म-३
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२
दिनांक : २९ ऑगस्ट, २०१९

संदर्भ : शासन निर्णय, महसुल व वन विभाग, क्रमांक: सीएलएस-२०१५/प्र.क्र.४०/म-३,
दिनांक १३.५.२०१५

प्रस्तावना:

जुलै-ऑगस्ट, २०१९ या कालावधीत राज्यात विविध जिल्ह्यात अतिवृष्टी झाल्यामुळे पुरपरिस्थिती उद्धवली आहे. दिनांक १ ऑगस्ट ते ९ ऑगस्ट, २०१९ या कालावधीत पुणे, सातारा, सांगली व कोल्हापूर या जिल्ह्यामध्ये अनुक्रमे सरासरीच्या ४०१ %, ६१८ %, ७५८ %, व ४८० % इतक्या मोठ्या प्रमाणात अतिवृष्टी झाली. सदर अतिवृष्टीमुळे या जिल्ह्यांतील शहरी व ग्रामीण भागात अभुतपूर्व अशी पुरपरिस्थिती निर्माण झाली होती. या पुरपरिस्थितीमुळे सामान्य जनजीवन मोठ्या प्रमाणात विस्कळीत होवून मालमत्तेचेही मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाले आहे. या नैसर्गिक आपत्तीमुळे बाधित झालेल्या व्यक्तींना मदत करण्यासंदर्भात मा.मुख्यमंत्री यांच्या अध्यक्षतेखालील मंत्रिमंडळ उपसमितीने दिनांक १९.८.२०१९ रोजी झालेल्या बैठकीमध्ये घेतलेल्या निर्णयानुसार शासन आदेश निर्गमित करण्याची बाब विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:

नैसर्गिक आपत्तीमध्ये बाधित होणाऱ्या अपादग्रस्तांना दयावयाच्या मदतीचे दर व निकष संदर्भाधीन शासन निर्णयान्वये निश्चित करण्यात आले आहेत. सदर शासन निर्णयासोबतच्या परिशिष्टातील अनुक्रमांक ६ मध्ये पशुधनाच्या नुकसानीकरिता अल्प व अत्यल्प भुधारक शेतकऱ्यांना सहाय्य करण्याबाबतचे दर व निकष विहित करण्यात आले आहेत. सदर निकषानुसार पशुधनाचे झालेले नुकसान राज्य शासनाच्या प्राधिकृत अधिकाऱ्याने प्रमाणित करणे आवश्यक आहे. सध्याच्या पुरपरिस्थितीमुळे पशुधन पुरामुळे वाहून गेले असल्यास त्याचा शोध/तपास लागण्याची शक्यता कमी आहे. अशा परिस्थितीत पशुधन मालक असलेल्या शेतकऱ्यास मदतीपासून वंचित रहावे लागू नये म्हणून खालीलप्रमाणे सुचना देण्यात येत आहेत.

- १) पुरपरिस्थितीमध्ये मृत झालेले परंतु जे पशुधन वाहून गेले असल्यामुळे त्याचा शोध/तपास लागत नाही अशा पशुधनाचे मालक असलेल्या शेतकऱ्यांना मदत मिळण्यासाठी तलाठी, पोलिस पाटील, सरपंच, ग्राम पातळीवरील सहकारी दुध संघाचे संचालक व संबंधित पशुधनाचे मालक यांनी स्वाक्षरीत केलेला स्पॉट पंचनामा मदतीसाठी ग्राह्य धरण्यात यावा व संदर्भाधीन शासन निर्णयातील इतर निकष व दरानुसार मदत देण्यात यावी.

२. जुलै- ऑगस्ट २०१९ या कालावधीत राज्यात झालेल्या अतिवृष्टीमुळे राज्यातील विविध जिल्ह्यात विविध ठिकाणी शहरामध्ये व गावांमध्ये पुराचे पाणी बाजारपेठेमध्ये शिरून दुकाने, टपरी, हातगाडी, हस्तकला /हातमाग कारागिर/बारा बलुतेदार, छोटे गॅरेज, छोटे उद्योग धंदे यावर उपजिविका असणाऱ्यांचे मोठ्या प्रमाणावर नुकसान झाले आहे. अशा बाधित व्यक्तींना या आपत्तीमधून सावरण्यासाठी एक विशेष बाब म्हणून खालीलप्रमाणे मदत देण्यास मान्यता देण्यात येत आहे:

अ.क्र.	प्रकार	दयावयाची मदत	मदतीची रक्कम
१.	छोटे गॅरेज, छोटे उद्योग व्यावसायिक	जे स्थानिक रहिवाशी आहेत / ज्यांचे नाव स्थानिक मतदार यादीत आहे/जे रेशनकार्ड धारक आहेत त्यांना पंचनाम्याच्या आधारे प्रत्यक्षात झालेल्या नुकसानीच्या ७५ टक्के रक्कम अथवा जास्तीत जास्त रु.५०,०००/- पर्यंत आर्थिक मदत देण्यात यावी. ग्रामीण भागात पंचनामा महसूल यंत्रणेने करावा व शहरी भागात महानगरपालिका/ नगरपालिका यांच्या कर्मचाऱ्यांच्या मदतीने महसूल विभागाने पंचनामा करावा. नुकसानीचे प्रमाण काटेकोरपणे निश्चित करण्यासाठी तांत्रिक विभागाची मदत घेण्यात यावी. याकामी नगरपालिकेचे मुख्याधिकारी व महानगरपालिका आयुक्त यांनी जिल्हाधिकारी यांना याकामी आवश्यक त्या कर्मचाऱ्यांच्या सेवा उपलब्ध करून द्याव्यात.	छोटे गॅरेज, छोटे उद्योग व्यावसायिक यांना मदतीची रक्कम राज्य शासनाच्या निधीमधून देण्यात यावी.
२.	हस्तकला /हातमाग कारागिर/बारा बलुतेदार	हस्तकला/हातमाग कारागिर/ बारा बलुतेदार यांना त्यांच्या संयंत्राच्या नुकसानी साठी रु ४९००/- तसेच कच्च्या मालाच्या / तयार मालाच्या नुकसानी साठी रु ४९००/- या दराने शासन निर्णय दि.१३.५.२०१५ नुसार राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधी (SDRF) / राष्ट्रीय आपत्ती प्रतिसाद निधी (NDRF) मधून मदत देय राहिल व उर्वरित रक्कम राज्य शासनाच्या निधीमधून देण्यात यावी. मात्र दोन्ही प्रकारची मदत मिळून एकूण मदत, नुकसानीच्या ७५ टक्के रक्कम अथवा जास्तीत जास्त रु.५०,०००/- पर्यंत मर्यादित ठेवावी.	
३.	दुकानदार	दुकानदार/टपरीधारक/हातगाडीधारक यांना देय होणाऱ्या मदतीची रक्कम राज्य शासनाच्या निधीमधून देण्यात यावी.	
४.	टपरीधारक		
५.	हातगाडीधारक		

३. घर पडझडीच्या नुकसानीसाठी मदत

बाब	दयावयाची मदत	मदतीची रक्कम
पूर्णतः नष्ट झालेली पक्की व कच्ची घरे, पडझड झालेली पक्की व कच्ची घरे, मोठ्या प्रमाणावर पडझड झालेली पक्की व कच्ची घरे, पक्की घरे जिथे किमान १५ टक्के पडझड झाली आहे, कच्ची घरे (झोपडी वगळून) जिथे किमान १५ टक्के पडझड झाली आहे .	<p>१. पूर्णतः नष्ट झालेली पक्की व कच्ची घरे, पडझड झालेली पक्की व कच्ची घरे, मोठ्या प्रमाणावर पडझड झालेली पक्की व कच्ची घरे, पक्की घरे जिथे किमान १५ टक्के पडझड झाली आहे, कच्ची घरे (झोपडी वगळून) जिथे किमान १५ टक्के पडझड झाली आहे व घरमालक सुरक्षिततेच्या दृष्टीकोनातून अशी घरे पूर्णपणे पाडणार आहेत त्यांचेसाठी पात्र कुटुंबांना ग्रामीण भागाकरिता प्रधानमंत्री आवास योजना (ग्रामीण), शबरी, रमाई आणि आदिम इत्यादी घरकूल योजनेखाली लाभ देण्यात येईल. या योजनेतर्गत अनुज्ञेय असलेल्या रक्कमे व्यतिरिक्त दि १३.५.२०१५ च्या शासन निर्णयानुसार राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधी (SDRF)/ राष्ट्रीय आपत्ती प्रतिसाद निधी (NDRF) अंतर्गत अनुज्ञेय असलेली रक्कम असे दोन्ही मिळून ग्रामीण भागात घर बांधण्यासाठी मदत देण्यात येईल. परंतु बाधित कुटुंब पडझड झालेल्या घरामध्ये रहात नाही याचा संबंधित ग्रामसेवक व तलाठी यांनी पंचनामा करून खात्री केल्यानंतरच तो मदतीस पात्र राहील.</p> <p>२. शहरी भागामध्ये प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी), शबरी, रमाई आणि आदिम इत्यादी घरकूल योजनेखाली लाभ देण्यात येईल. या योजनेतर्गत अनुज्ञेय असलेल्या रक्कमे व्यतिरिक्त दि १३.५.२०१५ च्या शासन निर्णयानुसार राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधी (SDRF)/ राष्ट्रीय आपत्ती प्रतिसाद निधी (NDRF) अंतर्गत अनुज्ञेय असलेली रक्कम असे दोन्ही मिळून शहरी भागात घर बांधण्यासाठी मदत देण्यात येईल. परंतु बाधित कुटुंब पडझड झालेल्या घरामध्ये रहात नाही याची खात्री केल्यानंतरच तो मदतीस पात्र राहील.</p> <p>३. बाधित कुटुंबाची तात्पुरत्या निवाऱ्याची व्यवस्था प्रशासनाने अथवा एखादया स्वयंसेवी/सामाजिक संस्थेने केलेली नसेल तर अशा कुटुंबाला तात्पुरत्या निवाऱ्याची व्यवस्था करून घेण्यासाठी/ घर भाड्याने घेवून राहण्यासाठी शहरी भागात रु ३६,०००/- व ग्रामीण भागात रु २४,०००/- इतकी रक्कम एकरकमी मदत म्हणून देण्यात यावी. यातून त्यांनी राहण्याची किंवा तात्पुरत्या निवाऱ्याची व्यवस्था स्वतः करावी. कोणत्याही परिस्थितीत बाधित कुटुंब पडझड झालेल्या घरामध्ये रहात नाही याचा संबंधित ग्रामसेवक व तलाठी यांनी पंचनामा करून खात्री केल्यानंतरच तो या मदतीस पात्र राहील.</p>	<p>१. शासन निर्णय, दि १३.५.२०१५ नुसार राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधी (SDRF) / राष्ट्रीय आपत्ती प्रतिसाद निधी (NDRF) मधून अनुज्ञेय असलेली रक्कम</p> <p>२. प्रधानमंत्री आवास योजना (ग्रामीण) व (शहरी) , शबरी, रमाई आणि आदिम इत्यादी घरकूल योजने खाली देय असलेली रक्कम.</p> <p>३. यावरील खर्च राज्य शासनाच्या निधीमधून करण्यात यावा.</p>

४. शेतीपिकांच्या नुकसानीसाठी मदत

बाब	दयावयाची मदत	मदतीची रक्कम
पुरग्रस्त परिस्थितीमध्ये शेतक-यांची पिके पुरामुळे नष्ट/हानी झाली आहे, त्यामुळे पुरग्रस्त शेतक-यांच्या शेतीच्या नुकसानीसाठी मदत देणे	<p>(१ अ) ज्या शेतक-यांच्या पिकांची अतिवृष्टी व पुरामुळे किमान ५० % हानी झाली आहे अशा शेतकऱ्यांपैकी ज्यांनी नुकसान झालेल्या पीकासाठी पिक कर्ज घेतले आहे अशा शेतकऱ्यांनी ज्या बँकेकडून पिक कर्ज घेतले आहे त्या बँकेच्या पीक कर्ज दरानुसार (scale of finance) १ हेक्टरच्या मर्यादेपर्यंत (संबंधित शेतकऱ्याकडे १ हेक्टरपेक्षा जास्त कितीही शेती असली तरी) कर्ज माफी देण्यात येईल. याबाबत स्वतंत्र शासन निर्णय सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागामार्फत निर्गमित करण्यात येईल. कर्जमाफीचा लाभ घेतलेल्या सदर १ हेक्टर क्षेत्रासाठी राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधी (SDRF)/ राष्ट्रीय आपत्ती प्रतिसाद निधी (NDRF) नुसार देय असलेल्या पीक नुकसानीच्या मदतीची रक्कम देय होणार नाही.</p> <p>१ (ब) ज्या शेतकऱ्यांनी नुकसान झालेल्या पिकासाठी पीक कर्ज घेतले नाही परंतु त्यांच्या पिकांची अतिवृष्टी व पुरामुळे किमान ५०% हानी झाली आहे अशा शेतकऱ्यांना १ हेक्टरच्या मर्यादेत (संबंधित शेतकऱ्याकडे १ हेक्टरपेक्षा जास्त कितीही शेती असली तरी) दि १३.५.२०१५ च्या शासन निर्णयानुसार राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधी (SDRF)/ राष्ट्रीय आपत्ती प्रतिसाद निधी (NDRF) नुसार त्या त्या पिकासाठी/क्षेत्रासाठी अनुज्ञेय असलेल्या मदतीच्या दराच्या तिप्पट रक्कम मदत म्हणून देण्यात यावी.</p> <p>२. वरील परिच्छेद क्र.१ व २ मधील शेतकऱ्या-व्यतिरिक्त ३३% - ५०% दरम्यान पिकांचे नुकसान झालेल्या इतर शेतकऱ्यांना १ हेक्टरच्या मर्यादेत (संबंधित शेतकऱ्याकडे १ हेक्टरपेक्षा जास्त कितीही शेती असली तरी) दि १३.५.२०१५ च्या शासन निर्णयानुसार राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधी (SDRF)/ राष्ट्रीय आपत्ती प्रतिसाद निधी (NDRF) नुसार त्या त्या पिकासाठी/क्षेत्रासाठी अनुज्ञेय असलेल्या दराने मदत देण्यात यावी.</p>	<p>१. यावरील खर्च राज्य शासनाकडून करण्यात येईल.</p> <p>२. एका दराने देय होणारी रक्कम शासन निर्णय, दि १३.५.२०१५ नुसार राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधी (SDRF) /राष्ट्रीय आपत्ती प्रतिसाद निधी (NDRF) मधून खर्च करण्यात यावी. वाढीव (दुप्पट दर) दराचा खर्च राज्य शासनाच्या निधीमधून करण्यात यावा.</p> <p>३. शासन निर्णय, दि १३.५.२०१५ नुसार राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधी (SDRF) / राष्ट्रीय आपत्ती प्रतिसाद निधी (NDRF) मधून खर्च करण्यात यावा.</p>

५. शेतकऱ्यांच्या कृषी पंपाच्या वीज बीलाबाबत :

पुरग्रस्त भागातील शेतकऱ्यांच्या कृषीपंपाची वीज बिले माफ करणे.	पुरग्रस्त भागातील शेतकऱ्यांच्या कृषीपंपाची वीज बिले भरण्यासाठी ३ महिने स्थगिती देण्यात आलेली आहे. यासंदर्भात उर्जा विभागाकडून स्वतंत्र शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.
---	--

६. पुरग्रस्तांना तात्काळ नवीन कागदपत्रे उपलब्ध करून देणे:

पुरग्रस्तांना तात्काळ नवीन कागदपत्रे उपलब्ध करून देण्याकरीता स्वतंत्र यंत्रणा उभी करणे.	पुरग्रस्तांचे आधारकार्ड, रेशनकार्ड, बँक पासबुक, मार्कलिस्ट, शैक्षणिक दाखले, इ कागदपत्रे वाहून जाणे, भिजणे, नष्ट होणे याकरीता जिल्हाधिकारी कार्यालय, तहसिल कार्यालय, आपले सरकार सेवा केंद्र, महाऑनलाईन व इतर अनुषंगिक शासकीय केंद्रे यांचेमार्फत त्वरीत उपलब्ध करून मोफत वाटप करण्यात यावे व त्याची बिले सेतू केंद्राकडे असलेल्या रकमेतून अदा करावीत.
---	--

७. पुरग्रस्त भागातील घरांच्या दुरुस्तीसाठी व बांधकामासाठी वाळू व मुरुम उपलब्ध करणे:

पुरग्रस्त भागातील घरांच्या दुरुस्तीसाठी व बांधकामासाठी वाळू व मुरुम उपलब्ध करून देणे	पुरग्रस्त भागातील घरांची दुरुस्ती व नवीन घरांच्या बांधकामासाठी आवश्यकतेप्रमाणे ५ ब्रास वाळू व ५ ब्रास मुरुम बाधित कुटुंबियांना मोफत उपलब्ध करून देण्याबाबतचा निर्णय घेण्यात आला आहे. याबाबतचा स्वतंत्र शासन निर्णय महसुल व वन विभागाकडून निर्गमित करण्यात येत आहे.
--	--

८. जनावरांच्या गोठ्यांच्या नुकसानीसाठी मदत देण्याबाबत:

बाब	दयावयाची मदत	मदतीची रक्कम
जनावरांच्या गोठ्यांकरीता मदत देण्याबाबत.	अतिवृष्टी व पुरामुळे बाधित व्यक्तींच्या घरांसोबतच जनावरांच्या गोठ्यांचे नुकसान झाले आहे. बाधित झालेला गोठा घराला जोडून असला किंवा शेतात असला तरीही दि १३.५.२०१५ च्या शासन निर्णयानुसार राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधी (SDRF) च्या दरानुसार रु. २१००/- प्रति गोठा मदत देण्यात यावी. या नुकसानीसाठी राज्य शासनाकडून वाढीव रु ९००/- या प्रमाणे मदत देण्यात यावी. अशा पध्दतीने या नुकसानीसाठी बाधितांना एकूण रु ३०००/- प्रति गोठा इतकी मदत देण्यात यावी.	गोठ्यांचे नुकसानीसाठी रु २१००/- इतकी रक्कम शासन निर्णय दि.१३.५.२०१५ नुसार राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधी (SDRF) / राष्ट्रीय आपत्ती प्रतिसाद निधी (NDRF) मधून व उर्वरित वाढीव रु ९००/- मदतीची रक्कम राज्य शासनाच्या निधीमधून खर्च करण्यात यावा.

९. सानुग्रह अनुदानासाठी कुटुंबाची व्याख्या:

बाब	दयावयाची मदत	मदतीची रक्कम
अतिवृष्टी व पूरग्रस्त कुटुंबियांना दयावयाच्या सानुग्रह अनुदानासाठी/मदतीसाठी कुटुंबाची व्याख्या	<p>अतिवृष्टी व पूरग्रस्त कुटुंबियांना शासन निर्णय दिनांक ८.८.२०१९ अन्वये ग्रामीण भागात रु १०,०००/- प्रति कुटुंब व शहरी भागात रु १५,०००/- प्रति कुटुंब मदत देण्यास मान्यता देण्यात आली आहे.</p> <p>कुटुंब निश्चित करण्यासाठी केवळ शिधा पत्रिकेचा आधार न धरता, दोन वेगवेगळी घरे/ दोन वेगवेगळी विद्युत देयके/ दोन स्वतंत्र गॅस कनेक्शन किंवा इतर असा पुरावा जो कुटुंब स्वतंत्र असल्याचे सिद्ध करत असेल अशी कागदपत्रे विचारात घेवून कुटुंबे मदतीसाठी पात्र ठरवावीत.</p>	शासन निर्णय, दिनांक ८.८.२०१९ मधील सुचनेनुसार निधी खर्च करण्यात यावा.

१०. अतिवृष्टी व पूरामुळे निराधार झालेल्या कुटुंबांना अन्न धान्य वितरीत करण्याबाबत

बाब	दयावयाची मदत	मदतीची रक्कम
अतिवृष्टी व पूरामुळे बाधित झालेल्या कुटुंबांना अन्न धान्य वितरीत करण्याबाबत	<p>अतिवृष्टी व पूरामुळे आपत्कालीन परिस्थिती उद्भवून दोन दिवसांपेक्षा अधिक कालावधीसाठी क्षेत्र पाण्यात बुडाले असल्यास त्यामुळे निराधार झालेल्या कुटुंबांना प्रति कुटुंब १० किलो गहू, १० किलो तांदूळ मोफत देण्यास शासन निर्णय दिनांक ८.३.२०१९ अन्वये मान्यता देण्यात आली आहे. असा लाभ देताना लाभार्थ्यांनी मदत छावणीमध्ये आश्रय घेतला नसल्याचे जिल्हाधिकारी यांनी प्रमाणित करण्याची अट शिथील करण्यात येत आहे.</p> <p>निराश्रीत कुटुंबांना मोफत अन्न धान्याचा लाभ ऑगस्ट, सप्टेंबर व ऑक्टोबर या ३ महिन्यासाठी देण्यात यावा.</p>	यावरील खर्च राज्य शासनाच्या निधीमधून करण्यात यावा.

११. पुरग्रस्त भागातील गावे दत्तक घेवून त्याचे राज्यातील सामाजिक संस्थामार्फत पुनर्वसन करणेबाबत

राज्यातील सामाजिक संस्थानी गावे दत्तक घेवून त्यांचे पुनर्वसन करणे	राज्यातील सामाजिक संस्थांची आर्थिक व कामाची क्षमता विचारात घेवून त्यांना कोणते गाव दत्तक देता येईल याबाबत जिल्हाधिकारी व विभागीय आयुक्त यांनी संयुक्तपणे निर्णय घ्यावा. या कार्यक्रमांतर्गत घर बांधणीसाठी शासकीय जागा उपलब्ध करण्याबाबत व शासकीय जागा उपलब्ध नसेल तर विहित कार्यपद्धतीद्वारे भुसंपादन करून जागा उपलब्ध करून देण्याबाबत संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी कार्यवाही करावी. पायाभूत सुविधा जसे कि, विद्युत पुरवठा, पाणी पुरवठा, रस्ते या सुविधा जिल्हाधिकारी यांनी नियमित योजनेमधून निर्माण करून द्यावी.
---	---

१२. सदर शासन निर्णय एक विशेष बाब म्हणून निर्गमित करण्यात येत असून तो जूलै - ऑगस्ट, २०१९ या कालावधीत राज्यात झालेल्या अतिवृष्टी व त्यामुळे निर्माण झालेल्या पुरपरिस्थितीमध्ये बाधित झालेल्या शहरी व ग्रामीण भागाकरिताच लागू राहील.

१३. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या सहमतीने त्यांच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ३५५/२०१९/व्यय-९, दिनांक २९.८.२०१९ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

१४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक क्रमांक २०१९०८२९१७३८५४०५१९ असा आहे. हे आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने स्वाक्षांकित करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सु.ह.उमराणीकर)
उपसचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
२. मा. विरोधी पक्ष नेता (विधानसभा/विधान परिषद), विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
३. महाराष्ट्र विधानमंडळाचे सर्व सन्माननीय विधान सभा/विधान परिषद सदस्य,
४. अपर मुख्य सचिव (वित्त), मंत्रालय, मुंबई,

५. अपर मुख्य सचिव (महसुल), महसुल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
६. अपर मुख्य सचिव, गृहनिर्माण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
७. प्रधान सचिव (सहकार), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई
८. प्रधान सचिव, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
९. प्रधान सचिव, ग्राम विकास विभाग, बांधकाम भवन, मुंबई
१०. प्रधान सचिव (नवि-२), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
११. सचिव (कृषी), कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१२. अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव, सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१३. सर्व विभागीय आयुक्त,
१४. आयुक्त (कृषी), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१५. सर्व जिल्हाधिकारी,
१६. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) १/२, महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर,
१७. महालेखापाल (लेखा परिक्षा) १/२, महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर,
१८. संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई
१९. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
२०. मा. मंत्री (मदत व पुनर्वसन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
२१. मा. राज्यमंत्री (मदत व पुनर्वसन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
२२. वित्तीय सल्लागार व सहसचिव, मदत व पुनर्वसन प्रभाग, मंत्रालय, मुंबई
२३. कार्यासन अधिकारी (म-११/म-३), मदत व पुनर्वसन प्रभाग, मंत्रालय, मुंबई
२४. वित्त विभाग (कार्यासन व्यय-९/अर्थ-६), मंत्रालय, मुंबई
२५. निवड नस्ती (कार्यासन/ म-३)